

Bijstelling Schoolondersteuningsprofiel (SOP)
Januari 2023

OBS Portland

Inleiding:

OBS Portland is een openbare basisschool en onderdeel van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Albrandswaard. OBS Portland vormt samen met OBS De Overkant OBS Rhoon. De scholen staan in een andere wijk van het dorp Rhoon en functioneren als 2 aparte scholen. Naast OBS Rhoon valt ook OBS Valckesteyn met twee locaties in Poortugaal onder deze stichting.

OBS Portland staat in een Vinex wijk. De bouw van de wijk is in 1997 gestart. De wijk ligt deels op Rhoons grondgebied (Portland) en deels op Barendrechts grondgebied (Carnisselande). In Portland staan 3 basisscholen. Naast OBS Portland zijn dit CBS Het Lichtpunt en RKBS De Grote Reis. De drie scholen delen op de scholencampus een gebouw met PSZ De Speeldoos en KDC/BSO Jip en Janneke. Aangrenzend aan het plein is nog een KDC/BSO (Partez). De overdracht vanuit de PSZ en KDC is goed.

OBS Portland wil een school zijn voor ieder kind uit de wijk (en soms ver daarbuiten). Er zijn wel grenzen aan onze mogelijkheden om leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften onderwijs te kunnen bieden. Wanneer een leerling met speciale ondersteuningsbehoeften wordt aangemeld zullen we met ouders, het samenwerkingsverband en eventueel andere betrokken kijken of wij de leerling kunnen bieden wat hij/zij nodig heeft.

Net als de wijken waar de kinderen uit komen is ook de populatie van de school gemêleerd. Het opleidingsniveau en de afkomst van ouders varieert sterk. Het grootste deel van de leerlingen met een migratieachtergrond is in Nederland geboren. De meeste leerlingen wonen in de directe omgeving van de school. Daarnaast zitten er op school leerlingen uit (de oude dorpskern van) Rhoon, uit Poortugaal, Barendrecht en Hoogvliet. De toestroom van leerlingen uit Rotterdam-Zuid neemt de laatste jaren toe. Inmiddels komt zo'n 15 % van onze leerlingen daar vandaan.

Op 1 februari 2022 zaten er 325 leerlingen op onze school, verdeeld over 13 groepen. Er zijn 10 groepen die les krijgen in hoofdgebouw aan de Beurs, de andere 3 groepen krijgen les op de dislocatie de Knip, tevens op de campus gesitueerd. Nadat het leerlingenaantal de eerste 15 jaar van het bestaan jaarlijks groeide, daalde het leerlingenaantal tussen 2016 en 2019 licht. Inmiddels is het leerlingenaantal stabiel. De school valt in de weging categorie 29 - 30 en heeft een spreiding van 6,3. Daarmee is OBS Portland een school die op beide aspecten binnen het gemiddelde valt. Ruim 20% van de leerlingen in komt aanmerking voor de regeling voor niet-Nederlandse culturele achtergrond (NOAT). Er is een grote diversiteit in landen waar de leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond oorspronkelijk vandaan komen.

Naast instroom in groep 1 is er ook regelmatig zij-instroom in de overige groepen. Dit zijn leerlingen die naar de wijk Portland verhuizen, maar ook leerlingen die van school wisselen om andere redenen.

Hoewel we niet toetsen bij binnenkomst in groep 1 en dus geen 'harde' gegevens hebben, zien we een groot verschil in het instroomniveau. Variërend van kinderen die nog nauwelijks Nederlands spreken en/of geen vorm van voorschool gevolgd hebben tot kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong t.o.v. hun kalenderleeftijd. Ook de uitstroom vanuit groep 8 varieert van praktijkonderwijs tot gymnasium.

Wat kunnen we als schoolteam al:

Basisondersteuning:

In het Ondersteuningsplan van SWV RiBA staat beschreven wat wordt verstaan onder de basisondersteuning. Allereerst is het een feit dat onze school voldoet aan de basiskwaliteit zoals gehanteerd door de Inspectie van het Onderwijs.

Daarnaast onderschrijven wij de definitie van basisondersteuning van het SWV en kunnen wij stellen dat de school voldoende toegerust is om handelingsgericht te werken en om de preventief en licht-curatieve interventies vorm te geven. Tevens neemt de school actief deel aan de organisatiestructuur van het samenwerkingsverband. De middelen die de school ontvangt van het SWV voor de versterking en verdieping van de basisondersteuning, worden jaarlijks verantwoord aan het SWV.

In het geval dat de onderwijsbehoefte van een leerling de basisondersteuning van de school overstijgt, kan een beroep worden gedaan op SWV RiBA. De ondersteuning die SWV RiBA kan bieden, wordt besproken tijdens het daarvoor bestemde overleg.

Bij leerlingen met een extra ondersteuningsvraag houden we scherp in beeld of we als school nog handelingsbekwaam zijn. Dat doen we door ons zelf de volgende vragen te stellen:

- Ontwikkelt de leerling zich?
- Is het welbevinden van de leerling in orde?
- Is het werkbaar voor de leerkracht?
- Is het effect op de groep acceptabel?

Op het moment dat we 1 van deze vragen met nee beantwoorden dan zijn we handelingsverlegen. Met de hulp van het SWV zoeken we naar mogelijkheden om weer handelingsbekwaam te worden of komen we tot de conclusie dat we niet (meer) de meest passende school zijn voor deze leerling.

Leren en ontwikkeling

Basisondersteuning:

In de groepen wordt bij het aanbieden van nieuwe stof lesgegeven volgens ons Direct Instructie Model. Naast de basisinstructie wordt er verlengde instructie gegeven aan leerlingen die dit nodig hebben (intensieve groep) en zijn er leerlingen die de basisstof compacten en daarnaast verrijking aangeboden krijgen. Bij hoge uitzondering laten we voor een leerling de minimum leerlijn helemaal los en krijgt deze leerling een eigen leerlijn. Leerlingen met een eigen leerlijn hebben een OPP. Leerkrachten zijn tot op zekere hoogte in staat aanpassingen te doen in het lesprogramma zodat alle leerlingen zinvol aan de slag kunnen. Er zijn (beperkte) mogelijkheden om leerlingen individueel of in kleine groepjes te begeleiden bij de eigen leerlijn of om te voorkomen dat een eigen leerlijn nodig is.

Voor de ondersteuning van leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong/(hoog)begaafde leerlingen zijn er specialisten HB op school die de leerkrachten ondersteunen en projectgroepen leiden. Voor deze leerlingen is er ook samenwerking met VO scholen die voor groep 8 leerlingen pre-gymnasium bieden.

De toeleiding naar een dyslexieverklaring loopt goed. Er zijn duidelijke afspraken over wat we doen als leerlingen uitvallen op lezen. Er worden individuele afspraken gemaakt over inzetten van preventieve / curatieve oefensoftware, voorlezen, leesmaatje, meer tijd of onderdelen/toetsen op de computer maken.

We zijn gewend dat er regelmatig leerlingen instromen met weinig tot geen (Nederlandse) taal. In de groepen 1/2 lukt het goed om deze leerlingen, vaak in combinatie met logopedie, tot ontwikkeling te laten komen. Het begeleiden van instromende NT2 leerlingen in de midden- en bovenbouw is lastiger.

De rekenlessen worden gegeven volgens het DIM, hierdoor zijn we in staat leerlingen instructie op maat te geven. Voor de leerlingen die meer tijd nodig hebben om zich de doelen eigen te maken bestaat de mogelijkheid van extra instructie buiten de groep. Er bestaat geen traject voor toeleiding naar een vergoede dyscalculieverklaring / begeleiding. Bij een vermoeden van dyscalculie wordt dit met ouders besproken en kunnen we ouders ondersteunen bij het aanvragen van onderzoek.

Aanvullende ondersteuning

Voor leerlingen met taalproblemen, waaronder ook problemen met begrijpend lezen en aanvankelijk lezen/spellen werken we samen met logopedie en Auris. Wanneer we handelingsverleggen zijn op het gebied van leren en ontwikkelen wordt in een consult met de ortho van het SWV gekeken naar mogelijkheden. Via overleg met de gedragswetenschapper van RiBA of een SOT kan zo nodig een consult met een AO-er aangevraagd worden. Voor leerlingen die ook plaatsbaar zijn op SO 3 en 4 krijgen we extra financiering (SMA) van het SWV. Vanuit deze financiering worden leerlingen binnen en buiten de groep extra ondersteund.

Fysiek medisch

Basisondersteuning:

De school heeft ervaring met kinderen met epilepsie. Voor deze leerlingen wordt de samenwerking gezocht met de Berkenschutse (kenniscentrum epilepsie). De school heeft ervaring met dove en slechthorende leerlingen. Voor de dove leerlingen is er Ambulante Ondersteuning vanuit Auris en wordt gebruik gemaakt van gebarentolken. Er is een medicijnprotocol, waardoor we kinderen met bijvoorbeeld een allergie een plaats kunnen bieden.

We hebben ervaring met kinderen met ADHD en ASS. We kunnen tot bepaalde hoogte een plaats bieden aan deze kinderen, waarbij de grenzen gelden zoals beschreven in het hoofdstuk 'Wat willen/kunnen we niet'.

Op het moment dat ouders een kind met een medische of fysieke beperking aanmelden wordt gekeken of er voldoende mogelijkheden voor de begeleiding zijn. Er is geen specifiek geschoold personeel op dit gebied. Leerkrachten kunnen in principe geen medische handelingen verrichten. Ons schoolgebouw is tot op zekere hoogte geschikt voor leerlingen met een lichamelijke beperking. Er is een lift in het gebouw.

Aanvullende ondersteuning

Voor leerlingen waar bij aanmelding duidelijk is dat ze extra ondersteuning nodig hebben om bij ons op school onderwijs te kunnen volgen wordt een HIA georganiseerd zodat voor plaatsing duidelijk is wie welke ondersteuning gaat bieden.

Sociaal-emotioneel

Basisondersteuning:

Op Portland willen we dat zo veel mogelijk leerlingen uit de wijk thuis nabij onderwijs kunnen krijgen. Er is op school een gedragspecialist / anti-pestcoördinator. Daarnaast zijn er meerdere leerkrachten die een Master SEN/post-HBO gedrag hebben gedaan. De laatste jaren hebben we een aantal leerlingen met ernstige gedragsproblemen met ondersteuning van de AO-er gedrag vanuit het SWV met succes kunnen begeleiden. Er is ook wel gebleken dat we uiteindelijk niet voor al deze leerlingen de passende school zijn. De betrokken leerkrachten hebben hierin een professionaliseringsslag gemaakt. Dit geeft enerzijds vertrouwen dat we ook in de toekomst leerlingen met gedragsproblemen voldoende kunnen bieden, anderzijds heeft het ook laten zien dat dit niet voor iedere leerling / groep haalbaar is.

Ieder schooljaar begint met een welkomstgesprek. Leerlingen bespreken in het bijzijn van hun ouders hun verwachtingen van het schooljaar en welke ondersteuning ze prettig vinden. Na het welkomstgesprek volgen nog twee kindgesprekken in de loop van het schooljaar waarin naast de vorderingen op didactisch gebied het bespreken van de ondersteuningsbehoefte van de leerling een belangrijke plek heeft.

Schoolbreed zijn positieve gedragsregels opgesteld en ingevoerd. Groepsvorming is een belangrijk onderdeel in de eerste weken van het schooljaar (en houden een belangrijke plaats door het schooljaar heen). De gedragspecialist begeleidt de leerkrachten bij groepsvorming en ondersteunt hen bij problemen. Middels leerling- en groepsbesprekingen ondersteunt de IB-er het team bij o.a. sociaal-emotionele problematiek. Jaarlijks wordt Leerling in Beeld ingevuld om de ontwikkeling in kaart te brengen. We besteden het gehele jaar aandacht aan sociaal-emotionele ontwikkeling met behulp van de methode Kwink/Move a-Head en taakspel/classdojo.

In groep 7 krijgen alle leerlingen een weerbaarheidstraining (Take Care).

Breedte ondersteuning

Bij problematiek waar de school in onvoldoende mate zelf mee uit de voeten kan wordt samenwerking gezocht met professionals via het wijkteam, het SOT of het eigen netwerk. Eventueel kunnen we gebruik maken van 'Move A Head' wanneer er in een groep extra inzet gepleegd moet worden om het sociale klimaat te versterken.

Werkhouding

Basisondersteuning:

Er is rust, structuur en duidelijkheid in de klassen. Leerkrachten zijn in staat een goede sfeer in de klassen te realiseren waarin kinderen rustig kunnen werken. Regels en afspraken rondom werken zijn helder. Individuele hulpmiddelen als een aparte werkplek, studybuddy, wiebelkussen/kruk, staand werken, geluiddempende koptelefoon en de inzet van een time timer, beweegpad zijn op school aanwezig en worden naar behoefte ingezet. In de kindgesprekken komt de ondersteuningsbehoefte van leerlingen vaak ter sprake en worden hier afspraken over gemaakt. Taakspel of classdojo kan in alle groepen ingezet worden.

Breedte ondersteuning

Bij problematiek waar in de groepen onvoldoende mee aan de slag gegaan kan worden, kunnen we leerlingen buiten de groep begeleiden in hun ontwikkeling van executieve functies. De executieve functies zijn: Werkgeheugen, Plannen, Reactie inhibitie, Metacognitie, Organisatie, Volgehouden aandacht, Doelgericht doorzettingsvermogen, Flexibiliteit, Taakininitiatie, Emotieregulatie, Time management. We doen dit aan de hand van de werkwijze van Leren-Leren Schiedam. Hiervoor hebben we speciaal opgeleide leerkrachten. We hebben gemerkt dat er leerlingen zijn waarbij de problematiek te zwaar is om door ons effectief aan te kunnen pakken met behulp van begeleiding bij executieve functies.

Thuisituatie

Basisondersteuning:

We zien ouders als partner in de opvoeding, ieder in zijn eigen rol. Met de ouders van nieuwe leerlingen op school voeren de leerkrachten in de eerste weken een oudervertelgesprek aan de hand van een lijst met vragen die ouders vooraf invullen over hun kind. Deze gesprekken dragen bij aan het snel leren kennen van ouders en kinderen zodat ze een goede start kunnen maken bij ons op school. De kindgesprekken die we sinds een aantal jaar voeren dragen bij aan het inzicht dat ouders hebben over de manier van werken op school. Doel van de kindgesprekken is om beter tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoefte vanuit de leerlingen zelf en het vergroten van het eigenaarschap over het leerproces bij het kind. Ouders kunnen ook tussentijds altijd een afspraak maken voor een gesprek met de leerkracht. De intern begeleider is bereikbaar voor ouders voor vragen over school en thuis. Voor ondersteuning bij de opvoeding en/of de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen kan school verwijzen naar bijvoorbeeld het wijkteam, het CJG of de kindercoach die spreekuur houdt op school.

Is de zorg complex, of nog niet goed in beeld dan is een SOT waarbij ouders, school, CJG, wijkteam, SWV en eventueel andere betrokkenen gezamenlijk de leerling bespreken een goed middel om zorg in kaart te brengen en te organiseren.

Wat willen we nog:

Leren en ontwikkeling

DIM doorvoeren bij spelling, BL, TL en borgen bij rekenen

Het goed lesgeven is de laatste jaren al aangepakt met behulp van trainingen in DIM. We gaan daarmee verder om de ingeslagen weg te borgen en verder te ontwikkelen bij andere vakgebieden.

Rekenspecialist en rekenen (automatiseren)

In het komende jaar wordt een rekenspecialist opgeleid. Deze persoon zal de komende jaren in samenspraak met (zorg)team het rekenbeleid versterken, waarbij automatiseren een prominente rol krijgt. We nemen daarin mee hoe we omgaan met kinderen met ernstige rekenproblemen en dyscalculie en hoe we omgaan met zeer sterke rekenaars.

Aanpassen aanbod bij veranderende populatie

We merken dat de instroom steeds meer leerlingen bevat met een taalachterstand. Dit vraagt een ander aanbod van onze school. Taal en woordenschat zal een nog belangrijkere plaats in moeten gaan nemen in ons rooster. We zullen daarbij uiteraard ook naar de didactiek kijken.

Fysiek/medisch

Op het moment dat we te maken krijgen met een leerling die om een nieuwe ontwikkeling in onze vaardigheden in het begeleiden van dit kind op fysiek/medisch vlak vraagt, zullen we (indien passend binnen onze grenzen aan ondersteuning) op zoek gaan naar de juiste ondersteuning/scholing.

Sociaal emotioneel/gedrag:

Versterken van sociaal klimaat in de school

Voor onze school blijft het van belang om actief bezig te blijven met het zorgen voor een veilig klimaat in de school. Inzet van preventieve/curatieve programma's zoals Kwink en Move a-Head zullen hierbij ingezet worden. Daarnaast zullen we verder gaan met het positioneren van onze gedragspecialist om preventief en curatief aan een prettig leerklimaat te werken.

Versterken van de executieve functies

Na een succesvolle start van het werken aan executieve functies bij individuele leerlingen en een voorzichtige start om dit in alle groepen uit te rollen, zijn we eraan toe om dit prominenter en meer structureel in te zetten in de school. Hierbij zal een stuk teamscholing en het opleiden van specialisten van toepassing zijn.

Werkhouding:

Versterken van de executieve functies

Zie *Sociaal emotioneel/gedrag*.

Toetsen en beoordelen

We willen de betrokkenheid van leerlingen bij hun eigen leerproces vergroten. Daarnaast willen we kijken naar de mogelijkheden om leerlingen anders te 'toetsen' en 'beoordelen'. We merken dat het traditionele beoordelen niet meer past binnen de huidige actualiteit in het onderwijs. We zullen dus moeten gaan kijken naar mogelijkheden om enerzijds ouders en leerlingen inzicht te geven op welk pad een kind is in het kader van uitstroom profiel en tegelijkertijd recht te doen aan verschillen tussen leerlingen en hun eigen groei en talenten.

Wat willen/kunnen we niet:

De grenzen aan ondersteuning die de school kan bieden zijn niet vast te formuleren.

Bij elke leerling maken wij als school een afweging en een keuze op basis van een zevental criteria:

1. De fysieke beperkingen en/of mogelijkheden van het schoolgebouw.
2. De beperkingen en/of mogelijkheden van de leerling zelf.
3. De samenstelling en/of grootte van de groep (klas).
4. De kennis en vaardigheden van de leerkracht(en).
5. De samenwerking met ouder(s)/verzorger(s).
6. De beschikbaarheid van noodzakelijke externe ondersteuning.
7. Verpleegkundige zorg.

In het geval van ernstige gedragsproblemen is de grens van de school bereikt wanneer:

- de veiligheid van de leerling zelf en/of
- de veiligheid van andere leerlingen en/of
- de veiligheid van het personeel in het geding is.

In het geval van ernstige leerproblemen is de grens van de school bereikt wanneer:

- de leerling niet (op z'n eigen lijn) groeit en/of
- de leerling onvoldoende zelfstandig is om op een eigen leerlijn te kunnen werken en/of
- de leerling langere tijd niet meer met plezier naar school komt.

Bij de beoordeling of de grenzen aan onze zorg zijn bereikt voor een bepaalde leerling, stellen we ons de volgende vragen:

1. Ontwikkelt het kind zich nog?
2. Is het welbevinden van het kind in orde?
3. Zorgt het kind voor fysieke en/of emotionele onveiligheid voor anderen?
4. Kan de leerkracht de zorg voor de leerling aan?
5. Is er voldoende ondersteuning beschikbaar?